

ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของ
ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวณัฐนรี ทองอร่าม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการเงิน

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของ
ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โดย

นางสาวณัฐนรี ทองอร่าม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการเงิน
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2557
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE RELATIONSHIP BETWEEN BANK RISK AND BANK RETURN ON
EQUITY IN STOCK EXCHANGE OF THAILAND

BY

MISS NATNAREE THONGARAM

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
FINANCIAL MANAGEMENT
FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2014
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวณัฐรี ทองอร่าม

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของ
ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

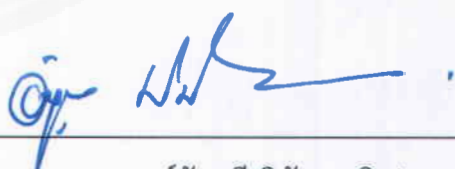
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการเงิน

- 6 พ.ค. 2558

เมื่อ วันที่ .....

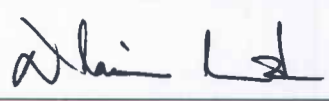
ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์อัญชลี พิพัฒน์เสรีบุญ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันเพชร)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนาย)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทน ของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวณัฐรี ทองอร่าม
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การบริหารการเงิน พาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพร
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารและอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นนั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาผลกระทบของปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) โดยจะทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2549-2556 จำนวน 7 ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) โดยปัจจัยที่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงการกระจายความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเงินทุนหรือความเพียงพอของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์

ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนทางการเงินที่สะท้อนถึงความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านต่างๆ นั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นในทิศทางที่แตกต่างกัน ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม จะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทางตรงกันข้ามอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ จะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้ามกัน จึงสามารถสรุปได้ว่าอัตราส่วนทั้ง 4 ปัจจัยนั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

อย่างมีนัยสำคัญ โดยนักลงทุนนั้นสามารถนำอัตราส่วนเหล่านี้ไปวิเคราะห์ความเสี่ยง การดำเนินงาน และผลประโยชน์ที่นักลงทุนจะได้รับจากการลงทุนในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ได้

คำสำคัญ: ความเสี่ยง, อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น, อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม, อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม, อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม, อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม

Independent Study Title	THE RELATIONSHIP BETWEEN BANK RISK AND BANK RETURN ON EQUITY IN STOCK EXCHANGE OF THAILAND
Author	Miss Natnaree Thongaram
Degree	Master of Science
Department/Faculty/University	Financial Management Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Assistant Professor Sillapaporn Srijunpetch, Ph.D.
Academic Years	2014

ABSTRACT

This independent study aims to study about the relationship between bank risk and bank return on equity in Stock Exchange of Thailand during 2006-2013 by using sample of 7 commercial banks. This study consists of 4 main variables. There are Net Interest Margin ratio (Interest rate risk), Non-interest Margin ratio (Risk Diversification), Bad Debt Ratio (Credit Risk) and Capital Adequacy Ratio (Capital Risk). Estimating from Multiple regression Model, the study finds evidence that higher Net Interest Margin ratio (Interest rate risk), Non-interest Margin ratio (Risk Diversification), and Capital Adequacy Ratio (Capital Risk) present higher bank return on equity whereas higher Bad Debt Ratio (Credit Risk) present lower bank return on equity. Consequently, investors can use these ratios to analyze risk of commercial banks, performance of commercial banks and benefits that investors will receive from the investment in banking industry.

Keyword: Risk, Return on equity, Net Interest Margin ratio, Non-interest Margin ratio
Bad Debt Ratio and Capital Adequacy Ratio

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์อัญชลี พิพัฒน์เสริญ และท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปพร ศรีจันทเพชร ที่สละเวลาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ คำชี้แนะ ตลอดจนรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานวิจัยฉบับนี้ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ได้ อย่างถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อัญชลี พิพัฒน์เสริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปพร ศรีจันทเพชรเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณครอบครัวที่ให้การสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมถึงขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาโครงการหลักสูตร 5 ปี ควบตรี-โท และเจ้าหน้าที่โครงการหลักสูตร 5 ปี ควบตรี-โท ที่ช่วยเหลือในเรื่องของการติดต่อประสานงานในด้านต่างๆและให้ข้อมูล คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าอิสระนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับนักลงทุน ธนาคารพาณิชย์ หรือผู้ที่มีความสนใจงานวิจัยฉบับนี้ หากงานวิจัยนี้มีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นางสาวณัฐนรี ทองอร่าม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญแผนภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและเหตุผลของงานวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	4
1.3 ขอบเขตงานวิจัย	4
1.4 คำจำกัดความ	4
1.4.1 ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank)	4
1.4.2 รายได้จากดอกเบี้ย (Interest Income)	5
1.4.3 รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Income)	5
1.4.4 อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy Ratio)	5
1.4.5 อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on equity)	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 กรอบความคิดทางทฤษฎี	7
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนผลตอบแทนของ ผู้ถือหุ้นและผลตอบแทนของหุ้น	11
2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ที่มาจากดอกเบี้ย	11
2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย	12
2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเพียงพอของเงินทุน	13
2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านแลกเปลี่ยน	14
2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยขนาดของธนาคาร	15
 บทที่ 3 วิธีการวิจัย	 16
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	16
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	16
3.2.1 ข้อมูลในงบแสดงฐานะการเงิน	17
3.2.2 ข้อมูลในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	17
3.3 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	18
3.4 สมมติฐานและตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย	19
3.4.1 ตัวแปรตาม	19
3.4.2 ตัวแปรต้น	19
3.4.3 ตัวแปรควบคุม	21
 บทที่ 4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	 23
4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา	23
4.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์	24
4.3 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน	28
4.3.1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ ต่อสินทรัพย์รวม กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	29
4.3.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย สุทธิต่อสินทรัพย์รวมกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	29
4.3.3 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สุญต่อสินทรัพย์รวม กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	30

4.3.4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของ สินทรัพย์รวมกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	31
4.3.5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของธนาคารพาณิชย์ กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	31
4.3.6 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น	32
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	34
5.1 สรุปผลการวิจัย	34
5.1.1 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	34
5.1.2 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม	35
5.1.3 อัตราส่วนหนี้สุญต่อสินทรัพย์รวม	35
5.1.4 อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม	35
5.1.5 ขนาดของธนาคารพาณิชย์	36
5.1.6 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน	36
5.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย	37
5.3 ข้อเสนอแนะ	37
รายการอ้างอิง	38
ประวัติผู้เขียน	42

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล	18
3.2 สรุปสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่ออัตราผลตอบแทน ของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไทย	22
4.1 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ	24
4.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	27
4.3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบสุ่ม	33
5.1 การสรุปค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนของ ผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์และทิศทางความสัมพันธ์ในแต่ละตัวแปรอิสระ ระหว่างสมมติฐานและผลการวิจัย	36

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนภาพแสดงถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงของธนาคาร และอัตราส่วนทางการเงิน	10

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้นถือว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญทั้งระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนจากผู้มีเงินออมและแหล่งเงินกู้ขนาดใหญ่สำหรับผู้ต้องการเงินทุน ทั้งในภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคครัวเรือน อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่ใช้ในการส่งผ่านนโยบายการเงินของรัฐบาล นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังมีการขยายบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจไทยเพิ่มขึ้นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวทั้งในด้านทรัพย์สินและผลการดำเนินงานได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลทำให้นักลงทุนได้ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น หลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์นั้นจึงได้รับความสนใจอย่างมากจากนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นประสิทธิภาพการดำเนินงานและเสถียรภาพของธนาคารพาณิชย์นับได้ว่ามีความสำคัญ ถ้าหากธนาคารพาณิชย์นั้นขาดเสถียรภาพในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น การได้รับผลขาดทุนอย่างต่อเนื่องหรือการมีเงินทุนไม่เพียงพอ เป็นต้น อาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน นักลงทุนและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้ เนื่องจากการดำเนินการทางธุรกิจของธนาคารพาณิชย์นั้นสำคัญต่อระบบการเงินเป็นอย่างมาก ซึ่งได้แก่ การรับฝากและกู้ยืมเงินจากประชาชน การให้กู้ยืมเงิน การลงทุน เป็นต้น ซึ่งถ้าหากมีความเสียหายจากความไม่มั่นคงทางการเงินเกิดขึ้น จึงทำให้ทางรัฐบาลต้องมีการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ โดยการออกกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขและการเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดีและมีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่เหมาะสม

ในวิกฤตการณ์ซบเซาของประเทศไทยสหรัฐอเมริกาเป็นปัญหาเศรษฐกิจเกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2551 ซึ่งวิกฤตการณ์ทางการเงินนี้ทำให้สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ทั่วโลกนั้นลดลงเป็นอย่างมาก โดยมีสาเหตุหลักมาจากความซบเซาของตลาดอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ที่มีความเสี่ยงสูงหรือการที่ผู้กู้ยืมนั้นกู้เงินที่เกินกำลังของตนเอง เนื่องจากผู้กู้นั้นคิดว่าตนเองจะสามารถปรับโครงสร้างเงินกู้ได้โดยง่าย เพราะในตลาดการเงินนั้นมีมาตรฐานการปล่อยกู้ที่ต่ำลง อีกทั้งธนาคารพาณิชย์ที่เป็นผู้ปล่อยเงินกู้นั้นได้มีการเสนอข้อตกลงที่มุ่งใจในการกู้ยืม โดยไม่ได้คำนึงถึงความเสี่ยงของผู้กู้ หลังจากนั้นเมื่อดอกเบี้ยเริ่มสูงขึ้นและราคาอสังหาริมทรัพย์เริ่มตกต่ำลง ทำให้ผู้กู้มีการผิดชำระหนี้ เป็นผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องยึดทรัพย์สินเพื่อนำไปขายทอดตลาด แต่ราคาบ้านไม่ได้สูงอย่างที่คาดการณ์ไว้ ธนาคารพาณิชย์และ

สถาบันทางการเงินที่สำคัญทั่วโลกมีผลการขาดทุนที่สูงกว่า 4.35 แสนล้านดอลลาร์ในปี พ.ศ.2551 นอกจากนี้การหาเงินทุนโดยการออกตราสารทางการเงินก็สามารถทำได้ยากมากขึ้น ซึ่งผลกระทบของวิกฤติซับไพรม์ทำให้องค์การกลางหลายแห่งต้องเข้ามาแทรกแซง เพื่อไม่ให้สถาบันการเงินที่ได้รับผลกระทบนั้นล้มละลาย

จากวิกฤติทางการเงินข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าความเสี่ยงและธุรกิจธนาคารพาณิชย์นั้น เป็นสิ่งที่อยู่ควบคู่กัน การบริหารความเสี่ยงนั้นจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อความอยู่รอดของธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์คือการระดมเงินจากผู้มีเงินทุนแล้วนำมาปล่อยกู้เงินแก่ผู้ที่ต้องการเงินทุน ดังนั้นถ้าหากธนาคารพาณิชย์มีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ไม่ดี อาจจะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีผลประกอบการที่ไม่ดีได้ ซึ่งผลประกอบการนั้นถือเป็นเป้าหมายสำคัญของธนาคารพาณิชย์เช่นเดียวกับธุรกิจประเภทอื่น โดยรายได้ของธนาคารพาณิชย์นั้นประกอบด้วย 2 ส่วนหลักๆ ได้แก่

1. รายได้ดอกเบี้ย (Interest Income) เป็นรายได้ที่มาจากดอกเบี้ย ซึ่งเป็นรายได้หลักของธนาคารที่ทำกำไรให้ธุรกิจธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะประกอบด้วยเงินให้สินเชื่อ รายการระหว่างธนาคารและตลาดการเงิน เช่าซื้อและสัญญาเช่าการเงิน และเงินลงทุน หักด้วยค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ได้แก่ เงินรับฝาก รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน เงินกู้ยืม และค่าธรรมเนียมในการกู้ยืมเงิน ตามลำดับ

2. รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Income) เป็นรายได้ที่มาจากธุรกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ย ซึ่งประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fee and Services) เช่น บัตรเครดิต เชื้อ บริการที่ปรึกษา บัตร ATM เป็นต้น กำไร (ขาดทุน) จากการปริวรรต ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย หักด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยทั้งหมด เช่น ค่าใช้จ่ายพนักงาน อาคาร ภาษีอากร ค่าตอบแทนกรรมการ เป็นต้น

การให้ความสำคัญในเรื่องของความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารที่สำคัญนั้นมีอยู่หลายประการดังต่อไปนี้

1. ความเสี่ยงทางด้านตลาด คือความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดการเงิน เศรษฐกิจ หรือนโยบายต่างๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และราคาตราสารในตลาดเงินและตลาดทุนที่มีผลกระทบในทางลบต่อรายได้ของธนาคารพาณิชย์ โดยการบริหารความเสี่ยงในด้านนี้สามารถทำได้โดยวิธีการต่างๆ เช่น การทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้า (Cross Currency and Interest Rate Swap) หรือทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward) เป็นต้น เพื่อทำให้ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดนั้นให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและยอมรับได้

2. ความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่อง คือความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามภาระผูกพันภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา โดยถ้ามีการบริหารความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่องที่ดีก็จะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินทุนที่เหมาะสมและเพียงพอที่จะใช้ชำระภาระผูกพันทั้งในปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งยังทำให้มีเงินทุนไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมในภาวะตลาดที่เอื้ออำนวยได้อีกด้วย

3. ความเสี่ยงด้านเครดิต คือความเสี่ยงที่คู่สัญญาหรือลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ได้ตกลงกันไว้เกี่ยวกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยได้ตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาได้ เป็นต้น

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน คือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากความบกพร่องของระบบและกระบวนการปฏิบัติงานภายในหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ภายนอก โดยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานที่สำคัญ ได้แก่ ความเพียงพอของพนักงาน ขอบกพร่องของกระบวนการทำงาน ความผิดพลาดในการประเมินผลหรือการโจรกรรมข้อมูล เป็นต้น

วิกฤตการณ์เศรษฐกิจที่ผ่านมาได้ตอกย้ำว่าการบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินนั้นมีความสำคัญต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้การนำเกณฑ์ Basel II มาใช้ในการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน โดยมีการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินมีการสำรองเงินทุน เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินนั้นมีเงินทุนเพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงหรือความเสียหายที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้ ซึ่งการที่จะดูว่ามีเงินกองทุนเพียงพอหรือไม่ จะต้องดูว่ามีเงินกองทุนเท่าใดและความเสี่ยงอยู่เท่าใด ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินจะต้องพัฒนาเครื่องมือการติดตามดูแลการดำเนินธุรกิจของตนเองว่ามีความเสี่ยงในด้านใด มากน้อยแค่ไหน รวมถึงทำอย่างไรจึงจะลดความเสี่ยงนั้นได้ โดยจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี พ.ศ. 2550 – 2551 หรือที่เรียกว่าซับไพรม์นั้นถือว่าเป็นบทเรียนสำคัญที่ทำให้ต้องมีการพัฒนา Basel III เพื่อให้ครอบคลุมความเสี่ยงมากกว่า Basel II โดยใน Basel III นั้นจะมีการเพิ่มการกำกับดูแลในด้านของการดำรงเงินกองทุนและการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้มีความเข้มงวดเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินสามารถรองรับภาวะวิกฤตการณ์ทางการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ดังนั้นถ้าหากนักลงทุนนั้นสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ได้ว่าปัจจัยใดที่เป็นสาเหตุที่ทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นนั้นเปลี่ยนแปลงไปก็จะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้โดยง่ายจากงบการเงินและอัตราส่วนทางบัญชีต่างๆ โดยในงานวิจัยนี้จะเลือกทำการศึกษาความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านดอกเบี้ย ด้านเครดิต ด้านสภาพคล่อง และการกระจายความเสี่ยง

ซึ่งเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์และมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์โดยใช้ข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งศึกษาว่าความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์นั้นส่งผลต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์อย่างไร

1.3 ขอบเขตงานวิจัย

ในงานวิจัยฉบับนี้จะทำการศึกษาความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากงบการเงินเป็นรายไตรมาส โดยการศึกษานี้จะครอบคลุมระยะเวลา 8 ปี คือ ในช่วงปี 2549 ถึง ปี 2556 โดยธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ใช้ในการศึกษามีทั้งหมด 7 ธนาคารดังต่อไปนี้

BAY	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
BBL	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
KBANK	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
KKP	ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)
KTB	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
SCB	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
TMB	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

1.4 คำจำกัดความ

1.4.1 ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank)

ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) หมายถึง ประเภทของธุรกิจที่ทำหน้าที่รับฝากเงิน แต่ต้องจ่ายคืนเมื่อมีการทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ และโดยธนาคารพาณิชย์

นั้นจะนำเงินที่ได้นั้นไปทำให้ก่อเกิดประโยชน์ ซึ่งได้แก่ การให้กู้ยืม การซื้อขายหรือเก็บเงินตามตัว แลกเงินหรือตราสาร การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีบริการอื่นๆ เช่น การให้เบิกเงิน เกินบัญชี การค้าประกัน การรับโอน และเรียกเก็บเงิน การรับฝากเงินในระยะสั้นและระยะยาว การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การออกเครดิตการ์ด ออกเช็คของขวัญ รวมไปถึงการให้เช่าตู้নির্য เป็น ต้น

1.4.2 รายได้จากดอกเบี้ย (Interest Income)

รายได้จากดอกเบี้ย (Interest Income) หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการให้กู้ยืม ของธนาคารพาณิชย์โดยธนาคารพาณิชย์จะระดมทุนมาจากผู้มีเงินออม แล้วนำมาปล่อยกู้ให้แก่ผู้ที่ ต้องการเงินโดยที่ผู้ออมเงินและผู้กู้ไม่จำเป็นต้องทำสัญญากู้ยืมเงิน เนื่องจากมีธนาคารพาณิชย์เป็น ตัวกลางทางการเงิน

1.4.3 รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Income)

รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Income) หมายถึง รายได้ของธนาคาร พาณิชย์จากการให้บริการทางการเงินหรือเป็นรายได้ที่ได้มาด้วยกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่การให้กู้ยืม ได้แก่ รายได้จากค่าธรรมเนียมและรายได้จากการปริวรรต เช่น การค้าประกัน การจำหน่ายหลักทรัพย์ การค้าตราสารหนี้ การบริการโอนเงินและชำระเงิน การให้บริการบัตรเครดิตและเอทีเอ็ม การค้า เงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

1.4.4 อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy Ratio)

อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy Ratio) หมายถึง อัตราส่วนส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม (Asset to Equity Ratio) โดยส่วนของผู้ถือหุ้นคือเงินทุน จากตราสารประเภทหุ้นและกำไรสะสม รวมถึงเงินทุนจากตราสารประเภทหุ้นบริมสิทธิ์ ถ้าอัตราส่วน นั้นมีค่าสูงแสดงว่าจะส่งผลดีต่อความเพียงพอของเงินทุนของธนาคาร

1.4.5 อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on equity)

อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on equity) หมายถึง อัตราส่วนที่ใช้ใน การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากส่วนผู้ถือหุ้นและเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนให้เห็นความสามารถในการ ดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของ โดยสามารถคำนวณได้จากกำไรสุทธิหาร ด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ทราบถึงธนาคารพาณิชย์ทราบถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละ ด้านของบริษัทและนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมได้

2. เพื่อให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์จากงบการเงินได้ว่าธนาคารพาณิชย์ที่จะลงทุนด้วยนั้นมีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหนและทราบถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนได้

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงของธนาคารและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าทฤษฎี กรอบความคิดทางทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 กรอบความคิดทางทฤษฎี (Theoretical Framework)

ในงานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดของ Du Pont Analysis มาประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์ผลตอบแทนของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะวิเคราะห์โดยการแยกองค์ประกอบของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) และ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset) เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ได้อย่างละเอียดมากขึ้นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของกำไรจากการดำเนินงานและรายจ่ายจากการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น โดยสามารถแยกองค์ประกอบของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset) ได้ดังสมการดังต่อไปนี้

สมการของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

$$ROE = \frac{\text{Profit after tax}}{\text{Total Asset}} \times \frac{\text{Total Asset}}{\text{Equity}} \quad (1)$$

โดยที่	ROE	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
	Profit after tax	กำไรหลังหักภาษี
	Equity	ส่วนของผู้ถือหุ้น
	Total Asset	สินทรัพย์รวม

สมการของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset)

$$ROA = \frac{II - IE}{\text{Total Asset}} + \frac{NII - NIE}{\text{Total Asset}} - \frac{BADD}{\text{Total Asset}} \quad (2)$$

โดยที่	ROA	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset)
	II	รายได้จากดอกเบี้ย (Interest Income) ซึ่งประกอบด้วย เงินให้สินเชื่อ รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินและการให้เข้าซื้อและสัญญาเช่า การเงิน
	IE	รายจ่ายจากดอกเบี้ย (Interest Expense) ซึ่งประกอบด้วย เงินรับฝาก รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน เงินกู้ยืม ค่าธรรมเนียมในการกู้ยืม เงิน
	NII	รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Income) ซึ่งประกอบด้วย (1) กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุน (2) ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุน (3) ค่าธรรมเนียมและบริการ ได้แก่ การรับรอง รับอาวัล ค่าประกัน บัตร เครดิต บริการบัตร ATM บริการโอนเงิน บริการที่ปรึกษา ค่าธรรมเนียม จัดการ การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์และการค้าตราสารแห่งหนี้ การดูแลเก็บ รักษาหลักทรัพย์ของลูกค้าค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับเช็ค ค่าธรรมเนียมการออก เช็คเตอร์ออฟเครดิต ค่านายหน้า ค่าธรรมเนียมและบริการอื่น ๆ (4) กำไร (ขาดทุน) จากการปริวรรต (5) รายได้อื่นๆ
	NIE	รายจ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Expense) ซึ่งประกอบด้วย (1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน (2) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ (3) ค่าภาษีอากร (4) ค่าธรรมเนียมและบริการ (5) ค่าตอบแทนกรรมการ (6) ค่าใช้จ่ายอื่น ได้แก่ ค่ารับรองและอื่นๆ
	BADD	หนี้สูญ (Bad Debt)

(ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย)

แทนค่าสมการที่ 2 ในสมการที่ 1 จะได้สมการดังต่อไปนี้

$$ROE = \left\{ \frac{NETIM}{Total Asset} + \frac{NONIM}{Total Asset} - \frac{BADD}{Total Asset} \right\} \times \frac{Total Asset}{Equity} \quad (3)$$

โดยที่	NETIM	รายได้จากดอกเบี้ยสุทธิ (Interest Margin)
	NONIM	รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิ (Non-Interest Margin)
	BADD	หนี้สูญ (Bad Debt)
	Total Asset	สินทรัพย์รวม
	Equity	ส่วนของผู้ถือหุ้น

เป้าหมายสูงสุดของนักลงทุนไม่ว่าจะลงทุนในอุตสาหกรรมใดก็ตามคือการแสวงหากำไรสูงสุดหรือผลตอบแทนสูงสุดภายใต้ความมีประสิทธิภาพ กล่าวคือลงทุนแบบมีความเสี่ยงที่น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ได้ผลประโยชน์หรือผลตอบแทนสูงที่สุด โดยจะเห็นได้จากสมการที่ 3 ถ้าหากธนาคารพาณิชย์ต้องการที่จะทำให้ผู้ถือหุ้นบรรลุเป้าหมายของการลงทุน เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจแล้วนั้น ธนาคารพาณิชย์จะต้องบริหารความเสี่ยง เพื่อให้รายได้จากดอกเบี้ยสุทธิ (NETIM) รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิ (NONIM) และ อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Asset to Equity) ทั้ง 3 ตัวแปรนั้นมีค่าสูงที่สุดและในทิศทางตรงกันข้ามคือทำให้หนี้สูญ (BADD) มีค่าต่ำที่สุดเนื่องจากตัวแปรข้างต้นนั้นสะท้อนถึงปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

1. ความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ย (Interest Risk)

อัตราส่วนรายได้จากดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NETIM Ratio) จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความเสี่ยงทางด้านอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ โดยถ้าหากธนาคารพาณิชย์นั้นมีอัตราส่วนรายได้จากดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NETIM Ratio) มาก แสดงว่าธนาคารพาณิชย์นั้นมีความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ยน้อย ซึ่งจะส่งผลในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on equity)

2. ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ (Credit Risk)

อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (BADD ratio) นั้นจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิตหรือสินเชื่อได้ โดยถ้าหากธนาคารพาณิชย์มีอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (BADD ratio) มากนั้น แสดงว่าธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงทางด้านเครดิตมาก ซึ่งจะส่งผลในทิศทางตรงข้ามอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on equity)

3. ความเสี่ยงด้านเงินทุน (Capital Risk)

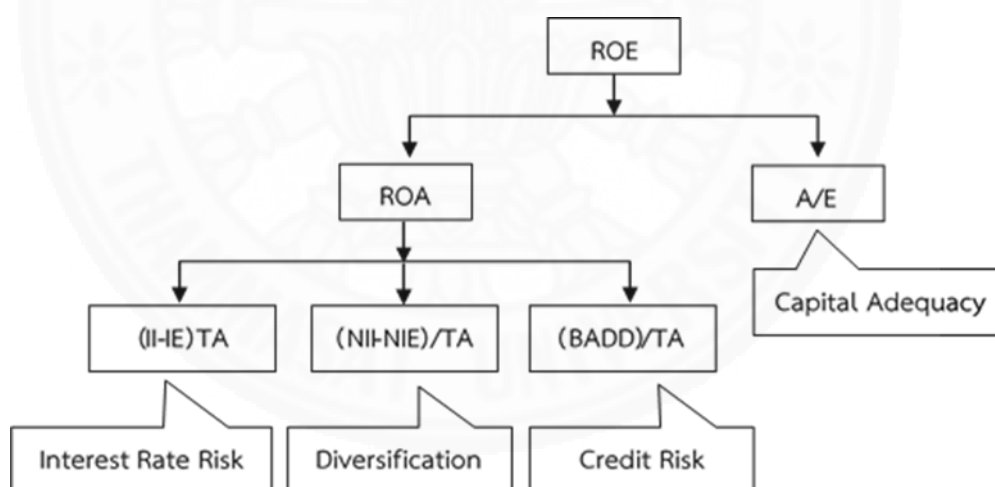
จากสมการที่ 3 นั้นจะเห็นได้ว่าอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Total Asset to Equity) นั้นเป็นส่วนกลับของอัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy ratio) ซึ่งในงานวิจัยนี้จะใช้อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy ratio) เป็นตัวแทน (proxy) ของความเสี่ยงทางด้านเงินทุน จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน (Capital

Adequacy ratio) นั้นจะแปรผกผันกับอัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยถ้าหากธนาคารพาณิชย์มีอัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy ratio) น้อยจะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงทางด้านเงินทุน โดยจะส่งผลในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on equity)

4. การกระจายความเสี่ยง (Risk Diversification)

อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NETIM Ratio) จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงการกระจายโครงสร้างของรายได้ ซึ่งถือว่าการกระจายความเสี่ยงหรือการป้องกันความเสี่ยงทางด้านรายได้ของธนาคารพาณิชย์ ทำให้ความเสี่ยงทางด้านรายได้นั้นลดลง โดยถ้าหากธนาคารพาณิชย์นั้นมีอัตราส่วนรายได้จากดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (NONIM Ratio) มาก แสดงให้เห็นว่าธนาคารพาณิชย์นั้นมีการกระจายความเสี่ยงทางด้านรายได้มาก ซึ่งจะส่งผลในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on equity) โดยจากสมการที่ 3 นั้นสามารถสรุปได้เป็นแผนผังดังต่อไปนี้

แผนภาพ 2.1 แสดงถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงของธนาคารและอัตราส่วนทางการเงิน

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากกรอบความคิดทฤษฎีแล้วยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ของความเสี่ยงของธนาคารและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่ได้มีการศึกษาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 1998 ถึงปัจจุบัน ซึ่งในแต่ละงานวิจัยนั้นจะมีการใช้เครื่องมือทางสถิติและมีการใช้ข้อมูลที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on equity) และผลตอบแทนของหุ้น (Stock Return)

Abdolreza Ghasempour and Mehdi Ghsempour (2007) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Return on equity) การเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (Change in Return on equity) อัตราส่วนของกระแสเงินสดจากดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวม (The ratio of operating cash flow to total assets) กับอัตราผลตอบแทนส่วนเกิน (Excess Return)¹ โดยผลการศึกษาพบว่าตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนั้นส่งผลในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนส่วนเกิน (Excess Return)

Majed Abdel Majid Kabajeh et al. (2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset) และอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment) ต่อราคาหุ้นของธุรกิจการเงินและประกันภัยในประเทศจอร์แดน โดยพบว่าทั้ง 3 ตัวแปร ซึ่งได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset) และอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Return on Investment) นั้นส่งผลต่อราคาหุ้นของธุรกิจการเงินและประกันภัยในทิศทางเดียวกัน

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ที่มาจากดอกเบี้ย (Interest Income)

Frederic (2007) ได้กล่าวถึงการวัดผลการดำเนินงานของธนาคาร โดยใช้เครื่องมือทางการเงินต่างๆไม่ว่าจะเป็นอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on asset) ซึ่งเป็นการวัดว่าธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการทำกำไรเมื่อเทียบกับสินทรัพย์ที่มีอยู่เป็นอย่างไร โดยการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารจึงควรแยกวิเคราะห์หองค์ประกอบว่าที่ ROA นั้นสูงหรือต่ำมีสาเหตุมาจากอะไร ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากปัจจัยดังต่อไปนี้

¹ อัตราผลตอบแทนส่วนเกิน (Excess Return) หมายถึง ส่วนต่างระหว่างอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงชนิดใดชนิดหนึ่ง กับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ไม่มีความเสี่ยง ณ ช่วงเวลาลงทุนเดียวกัน

1. อัตราส่วนรายได้ที่มาจากดอกเบี้ยสุทธิต่อรายได้รวม (Net Interest Margin/Total Income) เป็นปัจจัยที่สะท้อนความสามารถในการทำกำไรจากรายได้ดอกเบี้ยของธนาคารคำนวณได้จากรายได้ดอกเบี้ยที่มาจากดอกเบี้ย (Interest Income) หักด้วยรายจ่ายที่มาจากดอกเบี้ย (Interest Expenses) แล้วหารด้วยรายได้ทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์

2. อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อรายได้รวม (Non-interest Margin/Total Income) เป็นปัจจัยที่สะท้อนความสามารถในการทำกำไรจากรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย เช่น ค่านายหน้า การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การขายประกัน ค่าธรรมเนียมทางธุรกรรมต่างๆ เป็นต้น โดยสามารถคำนวณได้จากรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Income) หักด้วยรายจ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Expenses) ถ้าหากธนาคารพาณิชย์ใดมีอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อรายได้รวม ในสัดส่วนที่สูงแสดงว่าธนาคารพาณิชย์มีการกระจายรายได้ของธนาคารที่นอกเหนือจากรายได้หลักของธนาคารได้ดี ซึ่งถือว่าเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่รูปแบบหนึ่ง

3. อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อสินทรัพย์รวม (Overhead/Total Asset) เป็นปัจจัยที่สะท้อนความสามารถในการประหยัดต้นทุนของธนาคาร โดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้วหารด้วยสินทรัพย์รวม โดยถ้าหากธนาคารใดมีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมของธนาคารน้อย แสดงว่าธนาคารพาณิชย์นั้นมีความสามารถในการประหยัดค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย (Non-interest Income)

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยกับความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ โดยส่วนใหญ่จะพบในกลุ่มประเทศยุโรปและสหรัฐอเมริกา เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้มีการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการทางการเงินที่ครบวงจรมากขึ้น ซึ่งทำให้มีธุรกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยที่สูงขึ้น จึงพบงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย ซึ่งได้แก่

Gallo (1996) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (Product Diversification) และความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ พบว่าถ้าหากธนาคารพาณิชย์ใดที่มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลาย ธนาคารพาณิชย์นั้นก็就会有ความเสี่ยงที่ลดลง เนื่องจากการที่ธนาคารพาณิชย์มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายจะช่วยลดความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) อีกทั้งสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของธนาคารได้ นอกจากนี้รายได้ที่ได้จากผลิตภัณฑ์อื่นนั้นไม่ได้อ้างอิงโดยตรงกับอัตราดอกเบี้ย จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์นั้นเผชิญกับความเสี่ยงที่น้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lown (2000) พบว่าการควบรวมกันของธนาคารพาณิชย์และบริษัทประกันชีวิต ทำให้บริษัทมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์มากขึ้น จึงสามารถช่วยลดความเสี่ยงในการล้มละลายได้ เมื่อเปรียบเทียบกับธนาคารพาณิชย์ที่ไม่ได้ควบรวมกับบริษัทอื่น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Smith et al.(2003) และ Baele (2007) ที่ได้ทำการศึกษาการกระจายโครงสร้างรายได้ของธนาคารพาณิชย์ผ่านธุรกรรมที่สร้างรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย พบว่าการที่ธนาคารพาณิชย์มีรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยมากขึ้นนั้น จะทำให้สามารถเพิ่มผลการดำเนินงานและสร้างเสถียรภาพให้แก่ธนาคารพาณิชย์ในระยะยาวได้ ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายความเสี่ยงอีกรูปแบบหนึ่งนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าถ้าหากธนาคารพาณิชย์มีรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยมากขึ้นก็ จะทำให้ธนาคารพาณิชย์นั้นมีผลประกอบการที่ดีขึ้นได้

Lepetit et al. (2008) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างธนาคารพาณิชย์ในประเทศในยุโรป กว่า 700 แห่งในช่วงปี 1996 – 2002 พบว่าการกระจายโครงสร้างรายได้นั้นสามารถช่วยลดความผันผวนของกำไรได้ ถ้าหากผลตอบแทนระหว่างธุรกรรมต่าง ๆ นั้นไม่มีความสัมพันธ์กันและยังพบอีกว่า ธนาคารพาณิชย์ที่กระจายโครงสร้างรายได้ไปยังธุรกรรมที่สร้างรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยจะมีความเสี่ยงที่จะล้มละลายน้อยกว่าธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินธุรกิจหลัก รวมทั้งขนาดของธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดเล็กจะมีความเสี่ยงมากกว่าธนาคารขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ Froot and Stein (1998) ที่พบว่าการกระจายโครงสร้างรายได้สามารถช่วยป้องกันความเสี่ยงที่จะล้มละลายของธนาคารได้

Köhler (2013) ได้ศึกษาทั้งธนาคารพาณิชย์ทั้งในตลาดหลักทรัพ์และนอกตลาดหลักทรัพ์ในประเทศในยุโรป พบว่าการกระจายโครงสร้างรายได้ช่วยสร้างประโยชน์ให้กับธนาคารพาณิชย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์สำหรับลูกค้ารายย่อยที่มีขนาดใหญ่ นอกจากนี้ Landskroner, Ruthenberg and Zaken (2005) ยังกล่าวอีกว่าการกระจายโครงสร้างรายได้เป็นกลไกที่สามารถเพิ่มกำไรให้กับธนาคารพาณิชย์ได้ เนื่องจากจะทำให้เกิดการประหยัดจากขอบเขตการดำเนินงาน (Economy of Scope) ได้

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเพียงพอของเงินทุน (Capital Adequacy Ratio)

การมีเงินทุนที่เพียงพอของธนาคารพาณิชย์นั้นเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์โดยตรง เนื่องจากช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ให้บริการและผู้ให้บริการทางเงิน จึงเป็นส่วนสำคัญต่อผลประกอบการและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ โดยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio) ได้แก่ งานวิจัยของ Naceur และ Goaid (2008) และ Sufian และ Chong (2008) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวมพบว่าอัตราส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการเป็นทิศทางเดียวกัน เนื่องจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนที่ช่วยทำให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและทำให้กิจการมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นอีกด้วย โดยจะเห็นได้ว่าถ้าหากธนาคารใดมีสัดส่วนของผู้ถือหุ้นสูงจะทำให้สามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือความเสี่ยงที่จะล้มละลายที่ต่ำ

นอกจากนี้ยังมีช่วยส่วนช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมถ้าหากธนาคารพาณิชย์ได้ใช้ส่วนทุนของเจ้าของแทนที่จะใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอก

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านแลกเปลี่ยน (BAHT/USD)

จุฑาภรณ์ ยาชะวะนา (2007) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาปัจจัยด้าน ปริมาณเงินในความหมายกว้าง อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน สภาพคล่อง ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย มูลค่าการลงทุนโดยรวมในตลาดหลักทรัพย์ไทย การลงทุนในดัชนีกลุ่มธนาคารพาณิชย์และสินทรัพย์ในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้วิธี Co-Integration ตามการศึกษาของ Johansen ซึ่งการศึกษานี้พบว่าในทุกๆปัจจัย ซึ่งได้แก่ ปริมาณเงินในความหมายกว้าง อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน สภาพคล่อง ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย มูลค่าการลงทุนโดยรวมในตลาดหลักทรัพย์ไทยและการลงทุนในดัชนีกลุ่มธนาคารพาณิชย์ นั้นส่งผลในทางทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นกลุ่มธนาคารพาณิชย์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษ คล่องสารา (2005) ที่พบว่าอัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์นั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของกลุ่มสถาบันการเงินในทิศทางในเชิงบวกเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ นครินทร์ ปาร์มวงค์ (2007) ยังได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดผลตอบแทนของดัชนีหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับผลตอบแทนของดัชนีหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด 4 หมวดธุรกิจ ได้แก่ หมวดธุรกิจพลังงาน หมวดธุรกิจธนาคารพาณิชย์ หมวดธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจการสื่อสาร ซึ่งปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาศึกษา ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ ดัชนีการลงทุนภาคเอกชนและดุลบัญชีเดินสะพัด โดยผลการศึกษาพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ดัชนีผู้บริโภค ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ดุลบัญชีเดินสะพัด ดัชนีอุตสาหกรรมดาวโจนส์ และปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจตามลำดับนั้น ส่งผลในทางทิศทางเดียวกันต่อการเปลี่ยนแปลงดัชนีตลาดหลักทรัพย์ทั้ง 4 หมวดธุรกิจ ซึ่งได้แก่ หมวดธุรกิจพลังงาน หมวดธุรกิจธนาคารพาณิชย์ หมวดธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจการสื่อสาร โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้มากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ เช่น ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจและดัชนีราคาผู้บริโภคที่บอกถึงความสัมพันธ์ของปริมาณเงินที่จะส่งผลต่อระดับราคาและอัตราดอกเบี้ย ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนของการลงทุนและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือถ้าหากปริมาณเงินในระบบเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้อัตราดอกเบี้ยลดลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์ของเงิน ก็จะส่งผลให้ราคาสินค้าสูงมากขึ้น

2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยขนาดของธนาคาร (Bank's size)

ขนาดของธนาคารถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการวัดผลการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นตัวที่จะบ่งชี้ถึงความเสี่ยงของธนาคาร โดย Boyd and Runkle (1993) พบว่าการที่ธนาคารมีขนาดใหญ่จะสามารถใช้ประโยชน์จากการประหยัดตามขนาด (Economies of Scale) ทำให้ต้นทุนของธนาคารนั้นลดลงและมีกำไรเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ Flamini , McDonald and Schumacher (2009) ยังพบอีกว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดใหญ่หรือธนาคารพาณิชย์ที่มีมูลค่าทรัพย์สินจำนวนมาก นั้น จะมีความได้เปรียบกว่าธนาคารขนาดเล็กหรือธนาคารที่มีมูลค่าสินทรัพย์น้อย ทั้งในด้านของเงินทุน ด้านเทคนิค ด้านเทคโนโลยี หรือด้านการบริหารงาน เป็นต้น ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยนั้น ได้แก่ งานวิจัยของ ญัฐกาญจน์ นิมมานนกุล (2011) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าขนาดของธนาคารพาณิชย์นั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางบวกเช่นกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการศึกษาว่าความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์นั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์อย่างไร โดยในงานวิจัยนี้จะใช้ข้อมูลทางการเงินจากงบการเงินของธนาคารในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลเอกสารต่างๆและสถิติที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีทั้งหมด 7 ธนาคารที่ดำเนินงานต่อเนื่องตลอดในช่วงปี 2549-2556 รวมระยะเวลาทั้งหมด 8 ปี ได้แก่

BAY	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
BBL	ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
KBANK	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
KKP	ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)
KTB	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
SCB	ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
TMB	ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

3.2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในงานวิจัยนี้จะใช้ข้อมูลจากรายงานทางการเงินประจำปีไตรมาสของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

3.2.1 ข้อมูลในงบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position)

3.2.1.1 สินทรัพย์รวม (Total assets)

3.2.1.2 ส่วนของเจ้าของ (Equity)

3.2.2 ข้อมูลในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (Statement of Comprehensive Income) ประกอบด้วย

3.2.2.1 รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Income)

รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Income) สามารถคำนวณได้จาก ส่วนของรายได้หักด้วยส่วนของรายจ่าย จึงแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

(1) ส่วนของรายได้ ได้แก่ เงินให้สินเชื่อ รายการระหว่างธนาคารและ ตลาดเงิน การให้เข้าซื้อและสัญญาเช่าการเงินและเงินลงทุนอื่นๆ

(2) ส่วนของรายจ่าย ได้แก่ เงินรับฝาก รายการระหว่างธนาคารและ ตลาดเงิน เงินกู้ยืม ค่าธรรมเนียมในการกู้ยืมเงิน

3.2.2.2 รายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยสุทธิ (Net Non-interest Income)

รายได้ที่มีโชดดอกเบี้ยสุทธิ (Net Non-interest Income) สามารถ คำนวณได้จากส่วนของรายได้หักด้วยส่วนของรายจ่าย จึงแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

(1) ส่วนของรายได้ ได้แก่ กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุน ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย

(2) ส่วนของรายจ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ ค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและบริการ ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่ารับรอง เป็นต้น

3.2.2.3 หนี้สงสัยจะสูญ (Bad Debt)

จะเห็นว่าข้อมูลที่ใช้นั้นเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) แบบจำลองผสมตัดขวางและอนุกรมเวลา (Panel data) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2549-2556 รวมระยะเวลา ทั้งหมด 8 ปี เป็นจำนวนทั้งหมด 32 ไตรมาส โดยสามารถเก็บข้อมูลได้จากหลายแหล่งข้อมูลดังตาราง ที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

ชื่อตัวแปร	คำอธิบายตัวแปร	แหล่งที่มา
ROE	อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นรายธนาคาร	www.setsmart.or.th
EXC	อัตราเงินแลกเปลี่ยน (BAHT/USD)	www.bot.or.th
LNTA	ขนาดของธนาคาร (Bank's size)	www.setsmart.or.th
NETIM	อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin)	www.setsmart.or.th
NONIM	อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non Interest Margin)	www.setsmart.or.th
BADD	อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad debt to Asset)	www.setsmart.or.th
CAR	อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อส่วนของผู้ถือหลักทรัพย์ (Asset to Equity)	www.setsmart.or.th

3.3 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น สามารถใช้วิธีการ Ordinary Least Square Model (OLS) Random Effects ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการทดสอบมีรูปแบบสมการดังต่อไปนี้

$$ROE_{it} = a_0 + a_1 LNTA_t + a_2 EXC_{it} + a_3 RISK_{it} + \epsilon_{it}$$

โดยที่	a_0	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of determination)
	$a_1...a_3$	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
	ROE_{it}	อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น สำหรับธนาคารที่ i ณ เวลาที่ t
	$LNTA_{it}$	ขนาดของธนาคาร ณ เวลาที่ t
	EXC_{it}	อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์ ณ เวลา ที่ t
	$RISK_{it}$	ตัวแปรต้นความเสี่ยงของธนาคารที่ i ณ เวลาที่ t ซึ่งประกอบด้วย NETIM NONIM BADD และ CAR

ε_{it}

ตัวแปรรบกวน (Error term)

3.4 สมมติฐานและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ROE (Return on Equity) เป็นตัวแปรที่บ่งบอกถึงความสามารถของธนาคารพาณิชย์ในการนำเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นไปทำให้เงินเพิ่มขึ้นได้ในอัตราผลตอบแทนเท่าไร ซึ่งคำนวณจากกำไรสุทธิหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น โดยถ้า ROE ยิ่งมีค่ามากยิ่งดี เนื่องจากนักลงทุนส่วนใหญ่ก็จะนิยมหลักทรัพย์ที่มี ROE สูงๆ

การคำนวณอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นรายธนาคาร

$$ROE = \frac{\text{Net Income}}{\text{Equity}}$$

3.4.2 ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์จากส่วนประกอบของงบการเงินสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ปัจจัย ได้แก่

3.4.2.1 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin)

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin) เป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องเผชิญ ซึ่งสอดคล้องกับ Frederic (2007) ที่กล่าวว่ารายได้ดอกเบี้ยสุทธินั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกันและความสามารถในการทำกำไรนั้นก็ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคาร ดังนั้นจึงคาดการณ์ว่าอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมนั้นจะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนหลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือถ้าหาอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเพิ่มสูงขึ้น ก็จะส่งผลทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นเพิ่มสูงขึ้น โดยสามารถคำนวณได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$NETIM = \frac{\text{Interest income} - \text{Interest expense}}{\text{Total Asset}}$$

3.4.2.2 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non Interest Margin)

อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non Interest Margin) เป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงการกระจายความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ โดยจะเห็นได้จากการศึกษาของ Gallo (1996) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเงินและความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ พบว่าถ้าหากธนาคารพาณิชย์ใดที่มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลาย ธนาคารพาณิชย์นั้นก็จะมีความเสี่ยงความเสี่ยงที่เป็นระบบ(Systematic Risk) ลดลง อีกทั้งยังสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของธนาคารได้ ดังนั้นจึงคาดการณ์ว่าอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมนั้นจะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน โดยสามารถคำนวณได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$NONIM = \frac{\text{Non Interest Income} - \text{Non Interest Expense}}{\text{Total Asset}}$$

3.4.2.3 อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt ratio)

อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt ratio) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิตหรือสินเชื่อได้ ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่สำคัญของธนาคาร ได้แก่ การปล่อยสินเชื่อ เป็นต้น ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$BADD = \frac{\text{Bad Debt}}{\text{Total Asset}}$$

3.4.2.4 อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio)

อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวมเป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงการมีเงินทุนที่เพียงพอของธนาคาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของธนาคารโดยตรง เนื่องจากจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ของธนาคาร จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลประกอบการของธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับ Naceur และ Goaid (2008) และ Sufian และ Chong (2008) ที่ได้พบว่าอัตราส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากส่วนของผู้ถือหุ้นนั้นเป็นส่วนที่ช่วยทำให้การดำเนินงานนั้น

เป็นไปได้ด้วยดี โดยจะเห็นได้ว่าถ้าหากธนาคารใดมีส่วนของเจ้าของสูงจะทำให้สามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือความเสี่ยงที่จะล้มละลายที่ต่ำ ดังนั้นจึงคาดการณ์ว่าอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวมนั้นจะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสมการดังต่อไปนี้

$$CAR = \frac{\text{Equity}}{\text{Asset}}$$

3.4.3 ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

3.4.3.1 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD)

การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD) เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศก็เป็นอีกธุรกรรมหนึ่งที่สำคัญรองจากธุรกรรมสินเชื่อ ซึ่งเงินตราต่างประเทศที่มีการแลกเปลี่ยนกันมากที่สุดในโลกก็คือดอลลาร์ โดยจะเห็นจากงานวิจัยของ พิเศษ คล่องสารา (2005) ที่พบว่าอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์นั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของกลุ่มสถาบันการเงินในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นจึงคาดการณ์ว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนนั้นจะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน

$$EXC = EXC_t - EXC_{t-1}$$

3.4.3.2 ขนาดของธนาคาร (Bank's size)

ขนาดของธนาคาร (Bank's size) เป็นตัวแปรที่สำคัญที่ใช้วัดผลการดำเนินงานของธนาคาร ซึ่งเป็นสัญญาณบอกความเสี่ยงของธนาคารได้อีกด้วย ดังผลการศึกษาของ Flamini , McDonald and Schumacher (2009)

$$SIZE = \ln (\text{Total Asset})$$

ตารางที่ 3.2 สรุปสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของ
ธนาคารพาณิชย์ไทย

ชื่อตัวแปร	คำอธิบายตัวแปร	สมมติฐาน
EXC	อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate)	+
LNTA	ขนาดของธนาคาร (Bank's size)	+
NETIM	อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin)	+
NONIM	อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non Interest Margin)	+
BADD	อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio)	-
CAR	อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio)	+

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงของธนาคารและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์จะเป็นข้อมูลจากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2556 โดยจะมีการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยนี้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งจะมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)
2. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)
3. การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2556 ทั้งหมด 7 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวนทั้งหมด 224 ข้อมูล มีทั้งหมด 32 ไตรมาส โดยในแต่ละตัวแปรที่นำมาใช้ในงานวิจัยนี้ จะเป็นปัจจัยความเสี่ยงในด้านต่างๆของธนาคารพาณิชย์ที่ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non Interest Margin : NONIM) อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt : BADD) และอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) รวมทั้งตัวแปรควบคุมที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์ (BAHT/USD : EXC) และสุดท้ายคือขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size : LNTA) โดยจะแสดงข้อมูลทางสถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย จำนวนข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ตารางที่ 4.1 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรเชิงปริมาณ

Variable	Mean	Std. Dev.	Min	Max
ROE	0.0943304	0.1731577	-0.96	0.22
EXC	-0.2890625	0.8206606	-1.7	1.59
LNTA	20.57796	0.8755426	18.11168	21.64066
NETIM	0.0074315	0.0026967	0.004027	0.027007
NONIM	0.0013635	0.0022386	-0.019092	0.006197
BADD	0.0013273	0.002783	0	0.029403
CAR	0.1012213	0.0287812	0.042359	0.23159

จากตารางจะเห็นได้ว่าปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) และอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 10.12% , 0.74% , 0.14% และ 0.13% ตามลำดับ แสดงว่าธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความสำคัญกับอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ ธนวัชกุล (2010) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่ามีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนที่แสดงความเพียงพอของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์อยู่ที่ประมาณ 11.03% ซึ่งมีความใกล้เคียงกันมาก อาจมีสาเหตุมาจาก ถ้าหากธนาคารมีเงินทุนไม่เพียงพอจนไม่สามารถชำระหนี้ได้ อาจจะทำให้ธนาคารพาณิชย์นั้นขาดสภาพคล่องและส่งผลกระทบต่อรายได้ของธนาคารในที่สุด หากจะต้องจัดหาเงินทุนด้วยต้นทุนของดอกเบี้ยที่สูงมากเกินไป

4.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ในลำดับต่อมาผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) จะเห็นได้จากตารางที่ 4.2 ซึ่งเป็นตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรในรูปของเมตริกซ์ โดยตัวแปรที่ศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นตัวแปรที่สนใจจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิง

ถดถอย (Regression Analysis) ซึ่งจากตารางที่ 4.2 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) และอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1827 , 0.5945 และ 0.2222 ตามลำดับ ในส่วนของขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) เช่นเดียวกันกับ 3 ตัวแปรอิสระข้างต้น ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เท่ากับ 0.1342 นอกจากนี้ยังมีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.6462

นอกจากนี้ตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) และอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ยังมีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคาร (Bank's size: LNTA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ในทิศทางตรงข้ามกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ -0.4243 , -0.3933 และ -0.6399 อีกทั้งอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ยังมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) ในทิศทางเดียวกันที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.4282 นอกจากนี้อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.5374 รวมทั้งอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ก็มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ในทิศทางตรงกันข้ามเช่นเดียวกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.1325 ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์ (BAHT/USD : EXC) นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรใดเลย อาจจะเป็นผลมาจากวิกฤตการณ์ทางการเงินต่างๆที่ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนมาก

ไม่ว่าอย่างไรก็ตามการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ก็เป็นเพียงการวิเคราะห์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องและการแปรผันร่วมกันของตัวแปรต่างๆ ในระดับพื้นฐานเท่านั้น ซึ่งการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอาจมี

ความสัมพันธ์ร่วมกันในหลายปัจจัย จึงต้องนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

	ROE	EXC	LNTA	NETIM	NONIM	BADD	CAR
ROE	1						
EXC	0.0680	1					
LNTA	*0.1342	0.1037	1				
NETIM	0.1827**	0.0058	-0.4243**	1			
NONIM	0.5945**	0.0125	0.3933**	-0.0375	1		
BADD	-0.6462**	-0.0995	-0.0772	0.0387	-0.5374**	1	
CAR	0.2222**	-0.0499	-0.6399**	0.4282**	-0.0203	-0.1325*	1

*, ** สัมประสิทธิ์มีระดับนัยสำคัญที่ 95% และ 99% ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 : อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 2 : อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 3 : อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 4 : อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 5 : ขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank 's size: LNTA) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สมมติฐานที่ 6 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้แบบจำลองแบบถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ในแบบสุ่ม (Random-effect Model) โดยตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรกับเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ ส่วนตัวแปรต้น ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) และอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) นอกจากนี้ยังมีตัวแปรควบคุม ซึ่งเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจและลักษณะของธนาคาร ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC) และขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size: LNTA)

จากตารางที่ 4.3 จะเห็นได้ว่าตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) อัตราส่วน

หนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) และขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size: LNTA) ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดในระดับความเชื่อมั่นที่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC) นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นโดยจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนแบบสุ่ม (Random-effect Regression) พบว่า อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ย มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 13.53129 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลักข้อที่ 1 (H0) ที่ว่าอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ถ้าหากอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) เพิ่มขึ้น 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.53129 หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าหากอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) ลดลง 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ลดลงร้อยละ 13.53129 เนื่องจากอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Federic (2007) ที่กล่าวว่าอัตราส่วนรายได้ที่มาจากดอกเบี้ยสุทธิต่อรายได้รวม (Net Interest Margin/Total Income) นั้นเป็นปัจจัยที่สะท้อนความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์ของธนาคารได้ (ROA) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ROA ก็เป็นส่วนหนึ่งของ ROE ดังนั้นอัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมก็สามารถสะท้อนอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ได้เช่นกัน

4.3.2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนแบบสุ่ม (Random-effect Regression) พบว่าอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงการกระจายความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 21.11933

ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลักข้อที่ 2 (H0) ที่ว่าอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ถ้าหากอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) เพิ่มขึ้น 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.11933 หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าหากอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) ลดลง 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ลดลงร้อยละ 21.11933 เนื่องจากอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gallo (1996) Lown (2000) Smith et al.(2003) Baele (2007) และ Kohler (2013) ที่พบว่าถ้าหากธนาคารพาณิชย์ใดที่มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลายหรือมีการกระจายรายได้ไปยังรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยนั้น จะทำให้นักธนาคารพาณิชย์นั้นจะมีความเสี่ยงที่ลดลง ทำให้สามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของธนาคารได้

4.3.3 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนแบบสุ่ม (Random-effect Regression) พบว่าอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ -28.76903 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลักข้อที่ 3 (H0) ที่ว่าอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ถ้าหากอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) เพิ่มขึ้น 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ลดลงร้อยละ 28.76903 หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าหากอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ลดลง 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.76903 เนื่องจากอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในเชิงลบ ซึ่งเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อธนาคารพาณิชย์เป็นอย่างมาก

4.3.4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนแบบสุ่ม (Random-effect Regression) พบว่าอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของผู้ถือหุ้นรวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเงินทุนหรือทางด้านสภาพคล่อง มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 1.302875 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลักข้อที่ 4 (H0) ที่ว่าอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของผู้ถือหุ้นรวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ถ้าหากอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของผู้ถือหุ้นรวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) เพิ่มขึ้น 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.302875 หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าหากอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของผู้ถือหุ้นรวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ลดลง 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ลดลงร้อยละ 1.302875 เนื่องจากอัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของผู้ถือหุ้นรวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Naceur and Goaied (2008) และ Sufian and Chong (2008) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวม พบว่าอัตราส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของกิจการเป็นทิศทางเดียวกัน เนื่องจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนที่ช่วยทำให้การดำเนินงานนั้นเป็นไปอย่างราบรื่นและทำให้กิจการมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นอีกด้วย โดยถ้าหากธนาคารใดมีสัดส่วนของผู้ถือหุ้นสูงจะทำให้สามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลง เนื่องจากมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้หรือความเสี่ยงที่จะล้มละลายที่ต่ำ ทำให้สามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของธนาคารได้

4.3.5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size: LNTA) กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ของสมการถดถอยเชิงซ้อนแบบสุ่ม (Random-effect Regression) พบว่าขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size: LNTA) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงลักษณะของธนาคาร โดยใช้เกณฑ์สินทรัพย์ในการวัดขนาดของธนาคารพาณิชย์นั้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95% ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.0432754 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานหลักข้อที่ 5 (H0) ที่ว่าขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size: LNTA) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ถ้าหากขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size: LNTA) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0432754 หรือในทางตรงกันข้าม ถ้าหากขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size:

LNTA) ลดลง 1 เท่า จะทำให้อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ลดลงร้อยละ 0.0432754 เนื่องจากขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank's size: LNTA) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในเชิงบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ ธวัชชกุล (2010) และ ญัฐกาญจน์ นิมนานนกุล (2011) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าขนาดของธนาคารพาณิชย์นั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกัน

4.3.6 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC) กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE)

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ของสมการถดถอย เชิงซ้อนแบบสุ่ม (Random-effect Regression) พบว่าการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC) นั้นไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dunne (2005) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนและส่วนของผู้ถือหุ้นในบริษัท 2 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส โดยพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนและส่วนของผู้ถือหุ้นนั้นไม่มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในกันอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ 6 (H0) ที่ว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนแบบสุ่ม (Random-effect Regression)

Independent Variables	Assumptions	Dependent Variable : ROE	
		Coef.	Std. Err.
INTERCEPT		-1.019083**	0.3086849
EXC	+	0.0012259	0.0095246
LNTA	+	0.0432754*	0.0136863
NETIM	+	13.53129**	3.279381
NONIM	+	21.11933**	4.690965
BADD	-	-28.76903**	0.3757681
CAR	+	1.302875**	0.3086849
#Banks (n)	7		
#Observations (n)	224		
R-squared (%)	57.69%		

*, ** สัมประสิทธิ์มีระดับนัยสำคัญที่ 95% และ 99% ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) โดยผลการศึกษาจะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของความเสี่ยงของธนาคารในด้านต่างๆ ซึ่งได้แก่ ความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ย ความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงทางด้านเครดิต และการกระจายความเสี่ยงของธนาคารว่าจะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอย่างไร โดยจะทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2549-2556 เป็นระยะเวลา 8 ปี จำนวน 7 ธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งหมด 224 ตัวอย่าง

โดยปัจจัยที่นำมาศึกษานั้นแบ่งออกเป็นตัวแปรต้น (Independent Variables) ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงการกระจายความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio : CAR) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเงินทุนหรือความเพียงพอของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีตัวแปรควบคุมซึ่งได้แก่ ขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank Size : LNTA) และการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC) โดยการทดสอบความสัมพันธ์ในงานวิจัยนี้นั้นจะใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) แบบสุ่ม (Random-effect Regression)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากตารางที่ 5.1 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) โดยในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรได้สูงถึงร้อยละ 57.69 ดังนั้นจึงสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Net Interest Margin : NETIM)

อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ จะส่งผลในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Federic (2007) ที่กล่าวว่า

อัตราส่วนรายได้ที่มาจากดอกเบี้ยสุทธิต่อรายได้รวม (Net Interest Margin : NETIM) เป็นปัจจัยที่สะท้อนความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์ของธนาคาร (ROA) ได้

5.1.2 อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin: NONIM)

อัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวมเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงการกระจายความเสี่ยงของธนาคารธนาคารพาณิชย์ โดยผลการวิจัยพบว่าอัตราส่วนรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม (Non-interest Margin : NONIM) ส่งผลในทิศทางเดียวกันต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gallo (1996) Lown (2000) Smith et al.(2003) Baele (2007) และ Kohlner (2013) ที่พบว่าถ้าหากธนาคารพาณิชย์ใดที่มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลายหรือมีการกระจายรายได้ไปยังรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยนั้น จะทำให้ธนาคารพาณิชย์นั้นจะมีความเสี่ยงที่ลดลง ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายความเสี่ยงอย่างหนึ่งของธนาคารพาณิชย์

5.1.3 อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD)

อัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวมเป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ โดยผลการวิจัยพบว่าอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (Bad Debt Ratio : BADD) ส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบความคิดทางทฤษฎี (Theoretical Framework) ที่ใช้ Dupont Analysis ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของ ROE พบว่าถ้าหากธนาคารพาณิชย์มีอัตราส่วนหนี้สูญต่อสินทรัพย์รวม (BADD ratio) มากนั้น แสดงว่าธนาคารพาณิชย์มีความเสี่ยงทางด้านเครดิตมาก ซึ่งจะส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

5.1.4 อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม (Capital Adequacy Ratio: CAR)

อัตราส่วนผู้ถือหุ้นต่อส่วนของสินทรัพย์รวม เป็นอัตราส่วนที่สะท้อนถึงความเสี่ยงทางด้านเงินทุนหรือความเพียงพอของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ โดยอัตราส่วนนี้จะส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Naceur and Goaied (2008) และ Sufian and Chong (2008) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวม พบว่าอัตราส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกิจการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนที่ช่วยทำให้สามารถเพิ่มกำไรของธนาคารได้

5.1.5 ขนาดของธนาคารพาณิชย์ (Bank Size : LNTA)

ขนาดของธนาคารพาณิชย์เป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงลักษณะของธนาคาร โดยผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ ธวัชชกุล (2010) และ ณิชกาญจน์ นิมนานนกุล (2011) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่าขนาดของธนาคารพาณิชย์นั้นส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกัน

5.1.6 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD : EXC)

การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์นั้นไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น (ROE) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dunne (2005) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราแลกเปลี่ยนและส่วนของผู้ถือหุ้นในบริษัท 2 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและฝรั่งเศส โดยพบว่าอัตราแลกเปลี่ยนและส่วนของผู้ถือหุ้นนั้นไม่ส่งผลต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง อีกทั้งยังมีการศึกษาของ สุภาวดี สัตยายุทธ์ (2003) ได้ทำการศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในธุรกิจธนาคารในประเทศไทย พบว่าความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (THB/USD) นั้นไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น อันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยต้องเผชิญ ซึ่งทำให้เกิดความผันผวนอย่างรุนแรงของอัตราแลกเปลี่ยน (BAHT/USD)

ตารางที่ 5.1 การสรุปค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์และทิศทางความสัมพันธ์ในแต่ละตัวแปรอิสระระหว่างสมมติฐานและผลการวิจัย

Independent Variables	Assumptions	Results	Coefficient
INTERCEPT			-1.019083**
EXC	+	+	0.0012259
LNTA	+	+	0.0432754*
NETIM	+	+	13.53129**
NONIM	+	+	21.11933**
BADD	-	-	-28.76903**
CAR	+	+	1.302875**

ทั้งนี้ งานวิจัยมีประโยชน์ต่อทั้งธนาคารและนักลงทุนได้มีความเข้าใจและทราบถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ต่อผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยและระดับความเสี่ยงในแต่ละด้านของบริษัทและนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมได้ และทำให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์จากงบการเงินได้ว่าธนาคารพาณิชย์ที่จะลงทุนด้วยนั้นมีความเสี่ยงมากน้อยแค่ไหน และสามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นปัจจัยในการพิจารณาลงทุนกับบริษัทที่สนใจได้

5.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย

จากการศึกษาและการเก็บข้อมูลนั้นพบว่าอาจจะมีปัจจัยความเสี่ยงอื่นๆ ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ เช่น ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operation Risk) ความเสี่ยงทางด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงทางการเมือง (Political Risk) เป็นต้น ที่อาจจะส่งผลโดยตรงต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดทางด้านข้อมูล เนื่องจากงบการเงินเป็นเพียงข้อมูลทุติยภูมิและมีข้อมูลค่อนข้างน้อย จึงอาจทำให้ข้อมูลนั้นไม่สะท้อนถึงอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ไม่ได้ทั้งหมด รวมถึงงานวิจัยนี้ศึกษาเพียงแค่ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมถึงธนาคารต่างชาติที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทย ซึ่งอาจทำให้ผลการศึกษานั้นแตกต่างออกไปก็ได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยนี้ใช้อัตราส่วนทางการเงินในการทำนายอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลและคำนวณได้จากงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ โดยถ้ามีการศึกษางานวิจัยนี้ต่อในอนาคต ก็ควรนำอัตราส่วนอื่นๆ ที่สะท้อนถึงความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ในด้านอื่นๆ มาศึกษาเพิ่มเติม เช่น ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operation Risk) ความเสี่ยงทางด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงทางการเมือง (Political Risk) เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้การคาดการณ์นั้นมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

วิทยานิพนธ์

กรรณิการ์ จจะกอ. (2552). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาหุ้นกลุ่มธนาคารในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จุฑาภรณ์ ยาชะวะนา. (2550). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อดัชนีราคาหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชมพูนุท จิตนาวสาร. (2554). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มอาหาร และเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สารนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต.

ทิพย์รัตน์ น้อยเมือง (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อราคาหุ้นของธุรกิจการแพทย์ในประเทศไทย, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2551).ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์.ค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2556,จาก http://www.set.or.th/th/about/annual/annual_p1.html

พรพรรณ ไพศาลยกิจ. (2548).ผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคต่อดัชนีหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิเชษฐ คล่องสารา. (2548).ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อดัชนีหลักทรัพย์กลุ่มกลุ่มสถาบันการเงิน. สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สุวิทย์ บรรลือฤทธิ์. (2554). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อุมาภรณ์ ไทยเจริญ (2548).ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มธนาคารพาณิชย์. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ธนาคารแห่งประเทศไทย.(2556).อัตราแลกเปลี่ยน.ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2556,จาก

http://www.bor.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/ExchangeRate/Page/StatExchangeRate_old.aspx#

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2556).อัตราเงินเฟ้อ .ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2556, จากhttp://www.price.moc.go.th/price/fileuploader/file_cyc/cfi062554.pdf

Articles

Arestis, P., Demetriades, P. O., & Luintel, K. B. (2001). Financial development and economic growth: the role of stock markets. *Journal of money, credit and banking*, 16-41.

Ball, R. (1978). Anomalies in relationships between securities' yields and yield-surrogates. *Journal of Financial Economics*, 6(2), 103-126.

Banz, R. W. (1981). The relationship between return and market value of common stocks. *Journal of financial economics*, 9(1), 3-18.

Basu, S. (1983). The relationship between earnings' yield, market value and return for NYSE common stocks: Further evidence. *Journal of financial economics*, 12(1), 129-156.

Beaver, W. H. (1968). Market prices, financial ratios, and the prediction of failure. *Journal of Accounting Research*, 179-192.

Ben Naceur, S., & Goaid, M. (2008). The determinants of commercial bank interest margin and profitability: evidence from Tunisia. *Frontiers in Finance and Economics*, 5(1), 106-130.

Boyd, John H., and David E. Runkle. "Size and performance of banking firms: Testing the predictions of theory." *Journal of monetary economics* 31.1 (1993): 47-67.

Campbell, J. Y., & Shiller, R. J. (1988). Stock prices, earnings, and expected dividends. *The Journal of Finance*, 43(3), 661-676.

- Cho, H. J., & Pucik, V. (2005). Relationship between innovativeness, quality, growth, profitability, and market value. *Strategic Management Journal*, 26(6), 555-575.
- Demirgüç-Kunt, A., & Huizinga, H. (1999). Determinants of commercial bank interest margins and profitability: some international evidence. *The World Bank Economic Review*, 13(2), 379-408.
- Dunne, P., Hau, H., & Moore, M. (2010). International order flows: Explaining equity and exchange rate returns. *Journal of International Money and Finance*, 29(2), 358-386.
- Flamini, Valentina, Liliana Schumacher, and Calvin A. McDonald. The determinants of commercial bank profitability in Sub-Saharan Africa. International Monetary Fund, 2009.
- Hau, H., & Rey, H. (2006). Exchange rates, equity prices, and capital flows. *Review of Financial Studies*, 19(1), 273-317.
- Kabajeh, Majed Abdel Majid, et al. "The Relationship between the ROA, ROE and ROI Ratios with Jordanian Insurance Public Companies Market Share Prices." *International Journal of Humanities and Social Science* 2.11 (2012): 115-120.
- Lazaridis, I., & Tryfonidis, D. (2006). Relationship between working capital management and profitability of listed companies in the Athens stock exchange. *Journal of financial management and analysis*, 19(1).
- Levine, R., & Zervos, S. (1998). Stock markets, banks, and economic growth. *American economic review*, 537-558.
- Lucas, D. J., & McDonald, R. L. (1990). Equity issues and stock price dynamics. *The journal of finance*, 45(4), 1019-1043.
- Nieh, C. C., & Lee, C. F. (2002). Dynamic relationship between stock prices and exchange rates for G-7 countries. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 41(4), 477-490.
- Shrieves, R. E., & Dahl, D. (1992). The relationship between risk and capital in commercial banks. *Journal of Banking & Finance*, 16(2), 439-457.

- Simpson, W. G., & Kohers, T. (2002). The link between corporate social and financial performance: evidence from the banking industry. *Journal of business ethics*, 35(2), 97-109.
- Tarawneh, M. (2006). A comparison of financial performance in the banking sector: Some evidence from Omani commercial banks. *International Research Journal of Finance and Economics*, 3, 101-112. 2), 97-109.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ

นางสาวณัฐนรี ทองอร่าม

วันเดือนปีเกิด

17 มีนาคม พ.ศ. 2534

วุฒิการศึกษา

ปีการศึกษา 2556 : บริหารธุรกิจบัณฑิต

(การจัดการธุรกิจแบบบูรณาการ)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

